

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2361

Vragen van het lid **Kooiman** (SP) aan de minister van Veiligheid en Justitie over de *aanhouding van twee demonstranten op de Dam* (ingezonden 3 mei 2013).

Antwoord van minister **Opstelten** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 22 mei 2013).

Vraag 1, 2, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13

Wat was de reden van de aanhouding van twee demonstranten op de Dam? Welke wetten of regels hadden zij overtreden waardoor arrestatie gerechtvaardigd zou zijn?¹

Is er volgens u sprake van verstoring van de openbare orde als twee personen een bord met tekst omhoog houden? Zo ja, hoe dan? Zo nee, hoe verklaart u in dat geval de arrestatie?

Klopt het dat de arrestaties uiteindelijk het gevolg zijn geweest van een persoonsverwisseling? Zo ja, geldt dat voor beide arrestanten? Zo nee, wat was dan wel de reden?

Hoe kan er sprake zijn van een persoonsverwisseling, als agenten ter plekke identiteitsbewijzen overhandigd krijgen en dus nagegaan kan worden of zij overeenkwamen met het signalement van personen waar de politie naar op zoek zou zijn?

Waarom konden agenten niet ter plekke de identiteit van de demonstranten vaststellen, en dienden de demonstranten mee te komen naar het bureau?

Klopt het dat getwijfeld werd aan de echtheid van deze identiteitsbewijzen? Waar was die twijfel op gebaseerd?

Hoe verklaart u dat de demonstranten na hun arrestatie ruim twee uur vastgezeten hebben op het politiebureau?

Is er afstemming geweest tussen de agenten ter plaatse en de leidinggevende / coördinerende functionarissen, aangezien op de beelden van Nieuwsuur te zien was dat er overlegd werd?

Van wie kwam de uiteindelijke opdracht om over te gaan tot arrestatie? Op wiens gezag zijn de demonstranten opgepakt?

¹ <http://nieuwsuur.nl/onderwerp/502278-arrestaties-dam-na-persoonsverwisseling.html>,
<http://nos.nl/artikel/502245-arrestaties-dam-na-verwisseling.html>

Antwoord 1, 2, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13

De, achteraf als onterecht gekwalificeerde, aanhouding van twee demonstranten betreft lokaal politieoptreden onder lokaal bevoegd gezag. Op dinsdag 14 mei is door de Amsterdamse driehoek een bestuurlijke reactie verzonden aan de gemeenteraad van Amsterdam. Bij deze bestuurlijke reactie is een uitgebreid feitenrelaas van de politie Eenheid Amsterdam gevoegd. Ik heb deze stukken als bijlage meegezonden.

Voor een uitgebreide weergave van de feiten rondom de aanhouding van twee demonstranten op de Dam verwijs ik u naar genoemde stukken.

Door het lokaal bevoegd gezag is verklaard dat één van de personen (de man) is aangehouden als gevolg van een persoonsverwisseling. De aangehouden persoon werd daarbij verwisseld met een persoon waarbij de waarschijnlijkheid en ernst van een eventuele verstoring dusdanig was, dat politie door de burgemeester gemachtigd was die persoon te vorderen zich direct van de Dam te verwijderen. Indien deze persoon niet aan de vordering zou voldoen dan gold de instructie de persoon aan te houden.

De politiemensen op de Dam waren geattendeerd op deze persoon door middel van een fotoset. Op de fotoset stonden vanwege privacyoverwegingen geen personalia (namen, geboortedata) vermeld. Door de betrokken politiemensen kon op dat specifieke moment niet met zekerheid worden vastgesteld dat het niet de persoon betrof waarvoor de vordering gold niet aanwezig te mogen zijn op het betreffende gedeelte van de Dam. De demonstrant werd daarop ten onrechte aangehouden.

In het feitenrelaas van de politie Eenheid Amsterdam staat dat de reconstructie van de aanhouding van de tweede demonstrant (de vrouw) niet tot een eenduidig beeld van de toedracht heeft geleid. Er zijn verschillende verklaringen van de betrokken politieambtenaren voor de aanhouding. Vast staat dat de aanhouding onterecht heeft plaatsgevonden.

Vraag 3

Welke afspraken zijn er gemaakt met de politie over de omgang met demonstranten? Door wie zijn deze afspraken gemaakt en zijn deze afspraken nagekomen?

Antwoord 3

In de voorbereidingen is uitdrukkelijk aan de orde geweest dat een individuele protestactie toegestaan was, tenzij de wijze waarop protest zou worden geuit strafbaar zou zijn. De voorafgaand aan de troonswisseling door het lokaal bevoegd gezag gemaakte afspraken ten aanzien van mogelijk strafbare beledigende, discriminerende of opruiende uitingen hielden in dat eventueel optreden alleen zou geschieden in (voorafgaande) opdracht van het bevoegd gezag, waarbij de officier van justitie zou oordelen over de mogelijke strafbaarheid van uitingen.

Toetsing van de strafbaarheid, alsmede het daadwerkelijk optreden in bepaalde gevallen was voorbehouden aan het in het beleidscentrum aanwezige gezag. In het hiervoor genoemde feitenrelaas en de reactie van de lokale driehoek zijn de twee onterechte aanhoudingen toegelicht.

Vraag 4 en 5

Waarom werd de arrestatie eerst door de politie ontkend, en werden er vervolgens verschillende redenen opgegeven voor de arrestatie?

Hoe gaat u ervoor zorgen dat de communicatie over dergelijke arrestaties wordt verbeterd?

Antwoord 4 en 5

Uit het feitenrelaas van de politie eenheid Amsterdam is gebleken dat in het actiecentrum op het hoofdbureau bekend werd dat er tweets verzonden werden over de aanhouding van twee specifieke, met naam genoemde, demonstranten op de Dam. De politie is dit nagegaan en verkeerde op dat moment in de veronderstelling dat dit bericht, betreffende de twee in de tweets met namen genoemde personen, niet juist was.

Rekening houdend met de potentieel negatieve effecten van incorrecte berichtgeving is daarop besloten vanuit het actiecentrum een ontkennende tweet over de aanhouding van de twee demonstranten te versturen. De foutieve berichtgeving vanuit politie was dus geen bewuste, maar gebaseerd op onjuiste informatie over wie aangehouden was. De driehoek Amsterdam

heeft in de bestuurlijke reactie aangegeven, waar nodig, aandacht te besteden aan verbeteringen op basis van de evaluaties die zij zal uitvoeren.

Vraag 10

Komt het vaker voor dat mensen gearresteerd worden omdat er twijfel is over de echtheid van de identiteitsbewijzen? Zo ja, hoe vaak, en bij welke voorvallen en gelegenheden?

Antwoord 10

In algemene zin komt het voor dat mensen meegenomen worden naar het bureau omdat er twijfel bestaat over de echtheid van de identiteitsbewijzen. Dit betreft uiteenlopende gevallen, zoals bij minderjarigen in het uitgaansleven. Het aantal gevallen waarin dit gebeurt, wordt door de politie niet bijgehouden.